

Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Onderzoek en ontwikkeling

Projectteam nieuw leerplan basisonderwijs

2026-01-30

Visietekst Nederlands en communicatie

Inhoud

1	Inleiding.....	1
2	Hoger doel van de discipline	2
3	Kennisrijk onderwijs Nederlands en communicatie	2
4	Coherentie en kennisrijk onderwijs Nederlands en communicatie.....	3
4.1	Verticale coherentie	4
4.2	Horizontale coherentie binnen de discipline Nederlands en communicatie	4
4.3	Horizontale coherentie over disciplines heen.....	5
4.4	Diagonale coherentie	6
5	Nederlands en communicatie evalueren.....	6
6	Materiële vereisten	6
7	Slot.....	7
	Referenties	7

1 Inleiding

Deze tekst beschrijft de visie van Katholiek Onderwijs Vlaanderen op kennisrijk onderwijs Nederlands en communicatie, die voortbouwt op de visietekst bij de nieuwe [minimumdoelen](#) voor het gewoon en buitengewoon basisonderwijs van de Vlaamse overheid (2025). Binnen [Op.stap, leerroutes voor iedereen](#) hanteren we in ons leerplan de discipline **Nederlands en communicatie**. Met deze benaming erkennen we dat leerlingen communiceren op uiteenlopende manieren en vertrekken vanuit diverse talige en communicatieve beginsituaties. Sommige leerlingen groeien op met het Nederlands als thuistaal, anderen met een andere thuistaal, zoals één of meerdere gesproken talen of de Vlaamse Gebarentaal als volwaardige taal. Daarnaast zijn er leerlingen die gebruikmaken van ondersteunende en/of alternatieve communicatievormen, of die zich (nog) niet verbaal uitdrukken maar communiceren via lichaamstaal, gebaren, klanken, beelden, voorwerpen of tast.

De keuze voor de discipline Nederlands en communicatie betekent een versterking van het vak Nederlands. Via de leeroutes blijven alle domeinen onvermindert essentieel. Tegelijk erkennen we binnen deze discipline ook de taal Vlaamse Gebarentaal en de rol die zij speelt in de communicatie en taalontwikkeling van sommige leerlingen. Door communicatie explicet te benoemen, creëren we een inclusieve instap die ruimte biedt voor wederkerige interactie, het opbouwen van vertrouwen en betekenisvol leren. Zo draagt Nederlands en communicatie bij aan de waartoe van het leerplan. Vanuit een doelgerichte en begeleidende aanpak ondersteunen we elke leerling, vertrekend vanuit zijn of haar mogelijkheden, in het ontwikkelen van maximale taal- en communicatieve competenties. Nederlands en communicatie wordt daarbij zowel impliciet als expliciet ingezet om de wereld te begrijpen, in dialoog te gaan, verantwoordelijkheid op te nemen en kritisch-creatief te reflecteren. Zo leren leerlingen volgens hun eigen mogelijkheden, met het oog op inspirerende en volwaardige participatie in leren, leven en samenleving.

Deze visietekst schetst eerst het hoger doel van de discipline Nederlands en communicatie en licht toe wat kennisrijk onderwijs binnen deze discipline inhoudt. Vervolgens wordt coherentie als kernprincipe uitgewerkt, met aandacht voor de ordening in domeinen, subdomeinen en clusters, en voor verticale, horizontale en diagonale samenhang. Daarnaast wordt ingegaan op hoe deze visie richting geeft aan het evalueren binnen Nederlands en communicatie. Zo maakt de tekst zichtbaar hoe het leerplan Nederlands en communicatie systematisch wordt opgebouwd en hoe taalontwikkeling doelgericht wordt ondersteund, opgevolgd en geëvalueerd in samenhang met leren binnen en over disciplines heen.

2 Hoger doel van de discipline

De discipline Nederlands en communicatie heeft tot doel de taalcompetentie van alle leerlingen systematisch en duurzaam te versterken, met hoge verwachtingen voor ieders groei. Leerlingen leren Nederlands doelgericht, flexibel en betekenisvol inzetten in uiteenlopende leer- en communicatiesituaties, met passende ondersteuning waar nodig. Zo draagt de discipline bij aan het verwerven, structureren en delen van kennis van de wereld en aan actieve participatie in het maatschappelijke leven in een hoofdzakelijk Nederlandstalige context.

Binnen de discipline Nederlands en communicatie krijgt ook de Vlaamse Gebarentaal een expliciete plaats. Voor dove leerlingen en hun omgeving is de Vlaamse Gebarentaal een volwaardige en betekenisvolle taal. In de schoolcontext is zij complementair aan het Nederlands als onderwijsstaal en vraagt zij specifieke kennis over haar eigen opbouw en systematiek. Het leerplan Nederlands en communicatie reikt hiervoor gepaste doelen aan, zodat ook deze leerlingen volwaardig kunnen participeren aan leren en communiceren.

De discipline Nederlands en communicatie richt zich op lezen, schrijven en mondeling taalgebruik, in nauwe samenhang met taalsysteem en taalgebruik én literatuur. Deze domeinen beïnvloeden elkaar voortdurend en ontwikkelen zich niet los van elkaar. Woordenschat vormt daarbij een centrale motor van taalontwikkeling en ondersteunt zowel taalbegrip als taalproductie. Fictie en non-fictie fungeren als rijke bronnen voor taal, denken en kennisopbouw en bieden leerlingen toegang tot diverse perspectieven, tekstsoorten en taalregisters. Teksten kunnen mondeling, schriftelijk, visueel of multimodaal zijn en worden steeds ingezet met een duidelijk doel en voor een specifiek publiek. Leerlingen leren Nederlands gebruiken om informatie te verwerven, betekenis te construeren en te communiceren binnen een rijke taalomgeving. Zo groeit hun taalcompetentie uit tot een functioneel geheel dat leerlingen kunnen inzetten in uiteenlopende leer- en communicatiesituaties.

De discipline erkent explicet dat sommige leerlingen tijdelijk of blijvend specifieke onderwijsbehoeften hebben. Leraren zetten ondersteunende middelen zoals gebaren, braille, pictogrammen, tactiele of auditieve ondersteuning en digitale hulpmiddelen doelgericht in om de toegang tot taal, teksten en kennis te vergroten, zonder de gemeenschappelijke ambitie van de minimumdoelen los te laten. Ondersteuning is geen doel op zich. Ze ondersteunt de taalontwikkeling, vertrekt vanuit hoge verwachtingen en wordt waar mogelijk afgebouwd.

3 Kennisrijk onderwijs Nederlands en communicatie

Binnen [Op.stap, leerroutes voor iedereen](#) wordt het onderwijs Nederlands en communicatie kennisrijk, explicet en doelgericht vormgegeven via leerroutes met een duidelijke doorgaande lijn doorheen het kleuter- en lager onderwijs. Taalontwikkeling en kennisontwikkeling versterken elkaar

daarbij voortdurend: leerlingen verwerven taal door die te gebruiken om kennis op te bouwen, en bouwen kennis op door taal te begrijpen en te gebruiken.

Teksten vormen op alle niveaus het centrale uitgangspunt van het onderwijs Nederlands en communicatie. Door doelgericht te werken met inhoudelijk rijke en betekenisvolle teksten ontwikkelen leerlingen niet alleen taalvaardigheden, maar breiden zij ook hun wereldkennis uit. De discipline Nederlands en communicatie bouwt daarbij voort op vakspecifieke kennis en voorkennis uit andere disciplines, evenals op ervaringen die leerlingen meebrengen uit hun eigen leefwereld en sociale context.

Woordenschat vormt binnen de discipline Nederlands en communicatie een centrale motor die alle domeinen verbindt, doorheen het kleuter- en lager onderwijs. De systematische opbouw van woordenschat gebeurt binnen deze discipline, onder meer via rijke teksten en mondelinge interactie. Het functioneel inzetten van woordenschat in leerinhouden uit andere disciplines draagt bij aan verdieping, verbreding en verankering. Door herhaalde en gevarieerde blootstelling krijgen woorden diepte en nuance en worden zij duurzaam inzetbaar in uiteenlopende leercontexten.

Het bewuste en rijke taalgebruik van de leraar speelt hierin een sleutelrol, zowel binnen de discipline Nederlands en communicatie als binnen andere disciplines. Door taal te modelleren en betekenisvol te gebruiken, ondersteunt de leraar zowel impliciete als expliciete taal- en woordenschatverwerving. Zo wordt woordenschat functioneel ingezet binnen luisteren, spreken, lezen en schrijven en draagt zij bij aan duurzame taalontwikkeling.

Het kennisrijke en inclusieve karakter van het leerplan Nederlands en communicatie krijgt concreet vorm via routedoelen. Deze maken zichtbaar hoe leerlingen, vertrekkend vanuit diverse beginsituaties en onderwijsbehoeften, kunnen groeien binnen een gemeenschappelijk curriculum met behoud van hoge verwachtingen voor ieders ontwikkeling. Het leerplan onderscheidt daarbij gemeenschappelijke routedoelen (G-doelen), P- en S-routedoelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, A-routedoelen voor anderstalige nieuwkomers, V-routedoelen voor Vlaamse Gebarentaal vanuit het decreet Vlaamse Gebarentaal, en + doelen die extra uitdaging bieden.

De verschillende routedoelen zijn geen alternatieve eindpunten, maar ondersteunen leraren in het doelgericht begeleiden van alle leerlingen, vertrekkend vanuit hoge verwachtingen, richting maximale taal- en communicatieve groei. Zo verankert het leerplan een gedeelde ambitie en realiseert het een onderwijspraktijk waarin inclusie, coherentie en doelgerichte taalontwikkeling hand in hand gaan, in samenhang met leren binnen en over disciplines heen.

4 Coherentie en kennisrijk onderwijs Nederlands en communicatie

Coherentie is een essentieel principe binnen kennisrijk onderwijs Nederlands en communicatie. Het leerplan Nederlands en communicatie hanteert daarvoor een duidelijk ordeningskader van domeinen, subdomeinen en clusters dat zorgt voor overzicht en samenhang in de inhoudelijke opbouw van de discipline. Domeinen brengen samenhang aan rond de verschillende vormen van taalgebruik en taalkennis, subdomeinen structureren de bijhorende aspecten en clusters groeperen doelen rond nauw verwante talige concepten en taalhandelingen. Op die manier zijn doelen ingebied in een coherent inhoudelijk geheel waarin taalontwikkeling en kennisontwikkeling doelgericht en samenhangend worden opgebouwd.

Deze ordening vormt een verfijning van het algemene kader van [Op_stap,_leerroutes_voor_iedereen](#). Bijlage 1 biedt een volledig overzicht van de domeinen, subdomeinen en clusters binnen Nederlands en communicatie. De bijlage maakt zichtbaar hoe de leerplandoelen binnen een samenhangend

ordeningskader zijn opgebouwd en hoe zij bijdragen aan een systematische en functionele ontwikkeling van taal- en communicatieve competenties.

In wat volgt wordt deze coherentie verder uitgewerkt vanuit vier samenhangende perspectieven: verticale coherentie, horizontale coherentie binnen de discipline Nederlands en communicatie, horizontale coherentie over disciplines heen en diagonale coherentie. De voorbeelden die daarbij worden besproken zijn illustratief en niet exhaustief.

4.1 Verticale coherentie

Verticale coherentie verwijst naar de doelgerichte opbouw van het leren binnen de discipline Nederlands en communicatie van de pre-curriculumdoelen als opstap voor IAC-leerlingen en van het kleuteronderwijs tot het einde van het lager onderwijs. Het leerplan laat zien hoe het onderwijs Nederlands zich over de leerjaren heen verdiept en verfijnt, waarbij wat leerlingen eerder verwerven steeds richtinggevend is voor wat later aan bod komt.

Zo maken leerlingen in het kleuteronderwijs kennis met lezen, schrijven, mondeling taalgebruik, taalsysteem en taalgebruik en literatuur in samenhang en in betekenisvolle contexten. Ze luisteren naar en verkennen teksten, experimenteren met geschreven taal, ontwikkelen inzicht in zinnen, woorden en klanken en gebruiken taal in interactie. Deze ervaringen leggen een basis voor het verdere leren lezen en schrijven in het lager onderwijs, waar lees- en schrijfvaardigheden systematisch worden verdiept en verbonden blijven met inzicht in taalstructuren en omgang met teksten en literatuur.

Ook voor leerlingen die communiceren via Vlaamse gebarentaal en voor leerlingen met een IAC streven we verticale samenhang na, aansluitend bij het gemeenschappelijk curriculum waar mogelijk, specifiek waar nodig.

Door deze samenhangende opbouw ontwikkelt het onderwijs Nederlands zich als een doorlopende leerlijn, waarin leerlingen stap voor stap groeien in hun vermogen om taal doelgericht, correct en betekenisvol in te zetten in uiteenlopende leer- en communicatiesituaties.

4.2 Horizontale coherentie binnen de discipline Nederlands en communicatie

Horizontale coherentie binnen de discipline Nederlands en communicatie verwijst naar de samenhang binnen één leerjaar of leeftijdsgroep. De verschillende domeinen lezen, schrijven, mondeling taalgebruik, taalsysteem en taalgebruik en literatuur worden doelgericht en op elkaar afgestemd aangeboden. Deze domeinen versterken elkaar voortdurend, zodat leerlingen Nederlands leren begrijpen en gebruiken in betekenisvolle en samenhangende leercontexten.

Op het niveau van subdomeinen wordt deze samenhang zichtbaar in de manier waarop taalinhouden functioneel met elkaar verbonden zijn. Tekstsoorten en tekstconventies worden niet enkel verkend in interactie met literatuur, tekstbegrip en luisterbegrip. Ze worden ook toegepast bij spreken, presenteren en vertellen, en bij schrijven om te leren en schrijven om te delen. Inzicht in tekststructuren, tekstdoelen en tekstconventies groeit door het lezen en beluisteren van uiteenlopende teksten. Dat inzicht wordt verdiept wanneer leerlingen deze kennis inzetten in mondelinge en schriftelijke taalproductie.

Ook het subdomein taalsysteem (klanken, spelling, grammatica) draagt wezenlijk bij aan horizontale coherentie. In het kleuteronderwijs krijgt deze samenhang vorm in verbinding met het subdomein vlot en vloeiend lezen. Door taalspel en taalgebruik verkennen kleuters zinnen, woorden en klanken in betekenisvolle contexten. Deze ervaringen leggen een fundament voor het begrijpen

van de relatie tussen klank en letter en vormen een voorbereiding op het leren lezen en schrijven in het lager onderwijs.

Ook op doelniveau wordt horizontale coherentie zichtbaar. Doelen rond zinnen bouwen binnen het subdomein taalsysteem (klanken, spelling, grammatica) ondersteunen doelen rond zinnen schrijven en het helder formuleren van boodschappen in mondeling taalgebruik. Wat leerlingen leren over taalstructuur en taalvorm krijgt op die manier meteen betekenis in lezen, schrijven, spreken en luisteren.

De bovenstaande voorbeelden zijn illustratief en niet exhaustief. In [Op.stap, leerroutes voor iedereen](#) worden mogelijke horizontale samenhangen tussen doelen geconcretiseerd aan de hand van inhoudelijke verbanden. Dit overzicht biedt richting en ondersteuning bij het realiseren van samenhang in het onderwijsaanbod, zonder volledigheid te beogen.

De verdere uitwerking gebeurt in de leeroutes. Daar wordt per les of lessenreeks verduidelijkt hoe doelen, inhouden en didactische aanpak in samenhang worden aangeboden via gerichte didactische wenken. Zo wordt zichtbaar hoe horizontale coherentie binnen het leerplan Nederlands en communicatie vorm krijgt. Nederlands en communicatie wordt daarbij aangeboden als een inhoudelijk samenhangend en doelgericht opgebouwd geheel, en niet als een verzameling losstaande taalonderdelen.

4.3 Horizontale coherentie over disciplines heen

Nederlands en communicatie is horizontaal verbonden met alle andere disciplines, zoals wetenschap en techniek, wiskunde, aardrijkskunde, leren leren, ICT en sociaal-emotioneel leren. In deze disciplines worden lezen, luisteren, spreken en schrijven doelgericht ingezet als middelen om leerinhouden te verwerven, te verdiepen en te communiceren. Nederlands is daarmee niet alleen een discipline op zichzelf, maar een essentieel instrument voor kennisopbouw en betekenisverlening in uiteenlopende leercontexten. Deze integratie draagt bij aan een optimaal gebruik van onderwijstijd doordat taalontwikkeling en leren binnen andere disciplines elkaar versterken.

Lezen en luisteren spelen een centrale rol bij het begrijpen en verwerken van leerinhouden in andere disciplines. Leerlingen lezen informatieve en verhalende teksten, luisteren naar uitleg, instructies, gesprekken en presentaties, en leren relevante informatie selecteren, verbanden leggen en conclusies trekken. Tegelijk ondersteunen lezen en luisteren de ontwikkeling van sociaal-emotionele competenties, doordat leerlingen kennismaken met verschillende perspectieven, denkpatronen, ervaringen en emoties. Dit bevordert empathie, zelfinzicht en reflectief denken.

Deze leercontexten over disciplines heen leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van woordenschat en taalbegrip. Leerlingen ontmoeten vakspecifieke en contextgebonden woorden, formuleringen en taalstructuren die verbonden zijn aan kennis, gevoelens en sociale situaties binnen verschillende disciplines. Door woorden herhaald en functioneel te gebruiken in lezen, luisteren, spreken en schrijven, krijgen zij betekenis en worden zij toepasbaar in zowel cognitieve als relationele contexten.

Schrijven om te leren ondersteunt leerlingen bij het verwerken van leerinhouden door informatie te ordenen, te structureren, samen te vatten en te verbinden. Dit sluit nauw aan bij de discipline leren leren en helpt leerlingen bewust stil te staan bij hun leerproces. Zo leren ze nadenken over wat en hoe ze leren en krijgen ze meer grip op hun eigen leren. Schrijven om te delen stelt leerlingen in staat om kennis, ideeën en meningen helder, doelgericht en respectvol over te brengen, wat bijdraagt aan sociale betrokkenheid en actieve participatie.

Ook mondeling taalgebruik speelt een essentiële rol in de samenhang tussen disciplines. Door deel te nemen aan gesprekken, vragen te stellen, uitleg te geven, samen te redeneren, bevindingen te presenteren en te reflecteren op elkaars bijdragen, leren leerlingen hun taalgebruik afstemmen op doel, publiek en context. Daarbij ontwikkelen zij communicatieve en sociaal-emotionele vaardigheden zoals actief luisteren, beurt nemen, feedback geven, samenwerken en omgaan met verschillen in perspectief.

Door deze horizontale coherentie over disciplines heen wordt taalgebruik functioneel, betekenisvol en verdiepend ingezet. Binnen de discipline Nederlands en communicatie blijft de doelgerichte opbouw van taalvaardigheden, taalbewustzijn en kennis van taal gewaarborgd. Taalontwikkeling, kennisopbouw en sociaal-emotionele ontwikkeling versterken elkaar, waardoor de beschikbare onderwijsstijd optimaal wordt benut.

4.4 Diagonale coherentie

Diagonale coherentie verwijst naar de samenhang tussen wat leerlingen in eerdere leerjaren hebben opgebouwd en hoe zij dit inzetten in nieuwe leercontexten, zowel binnen de discipline Nederlands en communicatie als in samenhang met andere disciplines. Het leerplan maakt zichtbaar hoe eerder verworven taalelementen functioneel worden gebruikt in steeds complexere leercontexten.

Wat leerlingen verwerven in woordenschat, lezen, schrijven en mondeling taalgebruik keert terug in uiteenlopende leeractiviteiten. Leerlingen zetten woorden, tekststructuren en vormen van taalgebruik in om leerinhouden te begrijpen, te verwerken, te verwoorden en te communiceren binnen andere disciplines. Door deze herhaalde en doelgerichte inzet groeien zij in precisie, nuance en communicatieve effectiviteit.

Zo wordt zichtbaar hoe taalgebruik zich ontwikkelt als een doorlopende lijn over leerjaren en disciplines heen, waarin eerdere inzichten telkens opnieuw betekenis krijgen in nieuwe contexten. Op die manier ontwikkelen leerlingen het vermogen om Nederlands flexibel en doelgericht te gebruiken bij leren, denken en communiceren binnen en over disciplines heen.

5 Nederlands en communicatie evalueren

In lijn met de visie op kennisrijk en coherent onderwijs steunt kwalitatief onderwijs Nederlands en communicatie op een samenhang tussen lezen, schrijven, mondeling taalgebruik, woordenschat, taalkennis en inzicht in taalgebruik en teksten. Deze samenhang komt niet altijd volledig tot uiting in summatieve evaluaties: inzicht en begrip tonen zich vaak sterker in betekenisvolle taalactiviteiten, gesprekken en taalproducten. Ook bij woordenschat en taalkennis staat het functioneel inzetten van taal centraal. [Op.stap, leerroutes voor iedereen](#) maakt daarbij een inclusieve aanpak mogelijk, met ondersteuning die steeds vertrekt vanuit en gericht blijft op het gemeenschappelijk curriculum. De leraar neemt hierin een actieve en doelgerichte rol op en realiseert dit via effectieve didactiek en sterk klasmanagement. Een doordachte evaluatie vraagt daarom een evenwichtige aanpak, afgestemd op het leerproces, het evaluatiedoel en de aard van de beoogde taalontwikkeling.

6 Materiële vereisten

Het realiseren van kennisrijk, doelgericht en samenhangend onderwijs binnen de discipline Nederlands en communicatie veronderstelt ook geschikte materiële randvoorwaarden. Rijke, doordacht gekozen materialen ondersteunen het leren en bieden leerlingen kansen om taal en communicatie actief, betekenisvol en functioneel te verkennen, zowel mondeling als schriftelijk en in diverse tekstvormen.

Bijlage 2 bij deze visietekst biedt een overzicht van materiële vereisten die scholen ondersteunen bij het realiseren van het leerplan Nederlands en communicatie binnen [Op.stap, leerroutes voor iedereen](#). Deze bijlage biedt houvast bij het maken van weloverwogen keuzes, afgestemd op de eigen schoolcontext, en draagt bij aan een taalrijke omgeving waarin taalontwikkeling en kennisopbouw elkaar versterken.

7 Slot

Door de kennisrijke minimumdoelen voor Nederlands en Vlaamse Gebarentaal te vertalen naar het samenhangende leerplan [Op.stap, leerroutes voor iedereen](#) draagt Katholiek Onderwijs Vlaanderen bij aan sterk en toegankelijk onderwijs binnen de discipline Nederlands en communicatie voor alle leerlingen. Daarbij is er expliciete aandacht voor het ontwikkelen van taalcompetentie, met bijzondere aandacht voor teksten, woordenschat, inclusie en de Vlaamse Gebarentaal.

Deze visietekst van de discipline Nederlands en communicatie biedt een helder kader voor een onderwijspraktijk die hoge verwachtingen combineert met zorg voor diversiteit en die inzet op een systematische opbouw en doordachte opvolging van duurzame en functionele taalontwikkeling. Zo maakt het leerplan zichtbaar hoe doelgerichte taalontwikkeling bijdraagt aan leren, communicatie en participatie in de samenleving.

Referenties

- Castles, A., Rastle, K., & Nation, K. (2018). Ending the reading wars: Reading acquisition from novice to expert. *Psychological Science in the Public Interest*, 19(1), 5-51.
<https://doi.org/10.1177/1529100618772271>
- Education Endowment Foundation. (z.d.). *Oral language interventions*. Teaching & Learning Toolkit. Geraadpleegd op 27 januari 2026, van <https://educationendowmentfoundation.org.uk/education-evidence/teaching-learning-toolkit/oral-language-interventions>
- Killingly, C., Graham, L. J., Tancredi, H., & Snow, P. (2025). Reciprocal relationships among reading and vocabulary over time: A longitudinal study from grade 1 to 5. *Reading and Writing*, 38(3), 605-625. <https://doi.org/10.1007/s11145-024-10522-x>
- PIRLS 2021. (z.d.). *Reading assessment framework: Overview*. Geraadpleegd op 27 januari 2026, van <https://pirls2021.org/frameworks/home/reading-assessment-framework/overview/index.html>
- Ray, K., Dally, K., Rowlandson, L., Tam, K. I., & Lane, A. E. (2022). The relationship of handwriting ability and literacy in kindergarten: A systematic review. *Reading and Writing*, 35, 1119-1155. <https://doi.org/10.1007/s11145-021-10224-8>
- Schrijvers, M., Janssen, T., Fialho, O., & Rijlaarsdam, G. (2019). Gaining insight into human nature: A review of literature classroom intervention studies. *Review of Educational Research*, 89(1), 3-45. <https://doi.org/10.3102/0034654318812914>
- Surma, T., Vanhees, C., Wils, M., Nijlunsing, J., Crato, N., Hattie, J., Muijs, D., Rata, E., Wilim, D., & Kirschner, P. A. (2025). *Kennisrijk kansrijk: Naar een onderwijscurriculum voor diepe denkers*. Lannoo Meulenhoff.
- Taalunie. (2023, 14 september). *Taalcompetentie toegelicht*.
<https://taalunie.org/actueel/414/taalcompetentie-toegelicht>

Universiteit Gent, & KU Leuven. (2023, 16 mei). *PIRLS 2021 in Vlaanderen* [Brochure]. <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/documenten/bestanden/PIRLS-2021-brochure-KULeuven-UGent.pdf>

Vlaamse overheid. (2025). *Uitgangspunten bij de minimumdoelen basisonderwijs - Nederlands*. Onderwijsdoelen. <https://onderwijsdoelen.be/uitgangspunten/6616>